GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŨ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 240. *Duminecă, 1 (13) Noemvre.* **1887.**

Braşovŭ, 31 Octomvre 1887.

Nu e ḍi lăsată de Dumneḍeu, ca sĕ nu cetimŭ în foile Ungurilorŭ dela putere, că statŭ mai liberalŭ şi mai dreptŭ faţă cu popórele sale, ca celŭ guvernatŭ de Tisza Kalman, nicĭ că se mai află pe totŭ rotogolulŭ pămêntului; nu trece o singură ocasiune, câtŭ de neînsemnată ar fi, ca sĕ nu strige în gura mare, că Ungurii suntŭ purtătorii civilisaţiunei şi că aicĭ la hotarele Orientului ei au întemeiatŭ, organisatŭ şi consolidatŭ unŭ statŭ alŭ dreptului şi alŭ culturei, care ţine pasŭ cu statele înaintate ale Occidentului.

Décă, intrândŭ în vorbă cu aceştĭ copii rĕsfăţaţĭ ai regimului unguresců, le adresezĭ întrebarea, că óre cum se póte întêmpla, că într'unŭ statŭ, cum pretindŭ ei, atâtŭ de dreptŭ şi de liberalŭ faţă cu popórele sale, astăḍĭ nu mai póte încăpé nicĭ unŭ Românŭ într'o funcţiune publică, îţĭ rĕspundŭ cu fruntea încreţită: Vina lorŭ este, de ce nu învaţă „limba statului?“

Sĕ lăsămŭ unŭ momentŭ cestiunea dreptului de limbă in suspenso şi sĕ cercetămŭ, décă în adevĕrŭ necunoscinţa limbei statului este causa, că nu se mai póte împărtăşi nicĭ unŭ Românŭ de dreptatea şi de liberalismulŭ, care se pretinde că se revarsă cu profusiune asupra poporaţiunei statului?

Suntŭ o mulţime de Românĭ bine instruiţĭ, bine calificaţĭ şi apţĭ în tóte privinţele de a ocupa funcţiunĭ publice şi carĭ pe lângă tóte aceste aptitudinĭ cunoscŭ perfectŭ limba maghiară; de ce nu mai potŭ străbate aceştia de dróia candidaţilorŭ ungurĭ, botezaţĭ şi nebotezaţĭ, la câte unŭ postŭ fiă câtŭ de neînsemnatŭ?

Cum vine că astăḍĭ şi cei mai muncitorĭ, mai diligenţĭ şi mai aşeḍaţĭ amploiaţĭ de naţionalitate română, carĭ ocupă icĭ colo nisce funcţiunĭ fórte modeste la administraţiă, pe la judecătorii, pe la oficiile postale etc. suntŭ prigoniţĭ, maltrataţĭ şi delăturaţĭ în modulŭ celŭ mai neumanŭ, rĕmândŭ pe strade cu familii grele şi trebuindŭ de desperare sĕ ia lumea în capŭ?

Vomŭ aduce unele esemple din cele mai recente, ca sĕ nu ni se ḍică, că susţinemŭ nisce lucrurĭ neadevĕrate.

In comitatulŭ Sĕlagiului, în comuna Goroslĕulŭ mare de lângă Someşŭ, a fostŭ alesŭ la 1884 unŭ notarŭ de cercŭ de naţionalitate românŭ. Patru anĭ de ḍile acestŭ notarŭ şi-a împlinitŭ îndatoririle sale spre mulţămirea generală a poporaţiunei cerculuĭ sĕu, dovedindŭ în tóte privinţele aptitudinea sa şi avêndŭ cea mai bună calificaţiune. Elŭ era însĕ alesŭ numai provisorŭ în loculŭ unuia, care a fostŭ destituitŭ pentru neregularităţĭ în oficiu, şi în 24 Octomvre anulŭ curentŭ avea sĕ fiă după lege noua alegere pentru ocuparea definitivă a acestui postŭ.

Ce se întêmplă însĕ? Acestŭ bravŭ şi conscienţiosŭ notarŭ românŭ nicĭ n'a mai fostŭ pusŭ în candidaţiă de către fisolgăbirĕulŭ de acolo şi acesta nu s'a sfiitŭ a anunţa, ca preşedinte alŭ comisiunei, că deórece *notarulŭ este de origine română, n'a mai putută fi pusŭ în candidaţiă.*

Şi fiindŭ vorba odată de naţionalitate ca causă de împedecare, credeţĭ că în loculŭ lui s'a candidatŭ unŭ Ungurŭ? Nicĭ pomenire, voinicosulŭ solgăbirĕu a aflatŭ cu cale a deschide cariera unui Evreu, care trece înaintea lui de patriotŭ şi a cărui origine nu mai formézǎ aḍĭ nicĭ unŭ impedimentŭ.

Vĕḍêndŭ alegĕtorii aceste miserabile uneltirĭ ale solgăbirĕului, s'au indignatŭ şi s'au mâhnitŭ în aşa mĕsură, încâtŭ n'au mai voitŭ sĕ ia parte la alegere şi protestândŭ au părăsitŭ sala. Numai unŭ alegĕtorŭ evreu cu unulŭ din concurenţii evrei, care nicĭ n'avea dreptulŭ electoralŭ, au rĕmasŭ în sală cu solgăbirĕulŭ. Atuncĭ acestŭ paşă mititelŭ alŭ comitatului s'a ridicatŭ de pe scaunulŭ sĕu şi cu voce tare a proclamatŭ pe unulŭ din Evreii candidaţĭ ca *„alesŭ cu aclamaţiune“.*

Pe când se întêmpla acésta în sală, alegĕtorii din afară desbăteau cu multă amărăciune casulŭ acesta de nedreptate strigătóre la cerŭ şi înjurau pe solgăbirĕu, care n'avŭ nicĭ atâta inimă ca sĕ ia în consideraţiune că, pe lângă perfecta cualificare, Românulŭ mai era şi unŭ omŭ chinuitŭ şi sĕracŭ, fiindŭ tată de familiă cu şése copii. Vorbeau bieţii ómenĭ şi de împrejurarea că acestŭ Românŭ, înainte de a ocupa postulŭ provisorŭ de notarŭ, care l'a purtatŭ cu onóre timpŭ de patru anĭ, a fostŭ şése anĭ învĕţătorŭ la o scólă de statŭ ungurésca.

In faţa unui asemenea casŭ, care nu este nicĭdecum singuraticŭ, întrebămŭ: mai póte fi vorba de lipsa de cunoscinţă a limbei maghiare ca pedecă pentru ocuparea de funcţiunĭ publice? Nu este învederatŭ, că avemŭ de a face aicĭ cu o despoiare din cele mai barbare a cetăţênului meritatŭ de mijloculŭ de a-şĭ puté câştiga şi elŭ în modŭ cinstitŭ şi folositorŭ pentru binele publicŭ *pânea de tóte ḍilele?*

Unde, în ce statŭ, care are pretenţiunea de a fi numĕratŭ între statele civilisate, se mai póte întêmpla ca *sĕ i se ia cetăţênului muncitorŭ şi onestŭ într'unŭ modŭ atâtŭ de crudŭ pânea din gură?* unde s'a mai auḍitŭ ca organele administraţiunei sĕ procédă cu atâta neruşinare faţă cu unŭ omŭ cu merite? cine a mai vĕḍutŭ atâta barbariă ca unŭ amploiatŭ vrednicŭ sĕ fiă scosŭ din oficiu şi espusŭ peirei de fóme cu tótă familia sa, pentru că solgăbirĕului îi placŭ mai bine ochii unui Evreu veneticŭ şi netrebnicŭ?

Şi spre a nu apare nicĭdecum parţialĭ în împărtăşirile nóstre observămŭ, că notiţa despre acestŭ casŭ înfiorătorŭ amŭ luat'o dintr'o fóiă, care nu se distinge nicĭdecum prin simpatii faţă cu poporulŭ românŭ, din clericalulŭ „Magyar Allam“ (Nr. 294 dela 4 Noemvre). Décă chiar şi acéstă fóiă, care emulézǎ cu celelalte foi unguresci în uneltirile de maghiarisare, se scandalisézǎ de-o asemenea procedere a paşalelorŭ din comitate, atuncĭ ce sĕ mai ḍicemŭ noi?

Spre ilustrarea afirmărei nóstre, că aḍĭ au ajunsŭ lucrurile acolo sub stăpânirea lui Tisza, încâtŭ umblă organele guvernului ca lupii flămânḍĭ prin comitate cu scopŭ de a lua din gura Românului bucătura de pâne, ce este şi elŭ în dreptŭ a-o pretinde după atâtea jertfe ce le aduce pentru acestŭ statŭ, spre ilustrarea acestei afirmărĭ, ḍicemŭ, vomŭ mai aminti unŭ casŭ fórte semnificativŭ, care ni s'a împărtăşitŭ din comitatului Bihorului.

In comuna Budulésa, lângă Beiuşŭ, comitatulŭ Bihorului, unŭ notarŭ de cercŭ românŭ, omŭ de omeniă, diligentŭ şi bine calificatŭ, a fostŭ multŭ persecutatŭ de solgăbirĕulŭ ungurŭ de acolo, din causă că nu-lŭ putea suferi pentru că era Românŭ. Acestŭ solgăbirĕu a făcutŭ ca notarulŭ sĕ fiă suspendatŭ din postulŭ sĕu, aşa că omulŭ fiindŭ lipsitŭ de mijlóce, a trebuitŭ sĕ îşĭ vêndă totŭ ce mai avea. Intr'aceea dovedindu-se nevinovăţia lui, a fostŭ restituitŭ în postŭ. P'atuncĭ îi mai rĕmăseserĕ din tótă mica sa avere, mişcătóre şi nemişcătóre, numai patru purcei. Solgăbirĕulŭ trecêndŭ, tocmai în ḍiua în care avea sĕ fiă reabilitatŭ notarulŭ românŭ, pe lângă locuinţa lui şi aflândŭ că purceii erau ai lui, a datŭ ordinŭ ca doi din ei sĕ fiă duşĭ în curtea sa, pentru trebuinţele lui.

Fapta acésta a solgăbirĕului într'atâta a mâhnitŭ pe sĕrmanulŭ notarŭ, încâtŭ într'unŭ accesŭ de supĕrare nespusă s'a încuiatŭ într'o odaiă şi s'a împuşcatŭ.

Notarulŭ se numea Mangra, ér solgăbirĕulŭ este şi aḍĭ tare şi mare şi se numesce Beliczey.

Étă aşa mergŭ lucrurile în statulŭ guvernatŭ de Tisza Kalman. Vorbescŭ fariseii dela putere când se tratézǎ — de ocuparea funcţiunilorŭ publice — de ideia de statŭ, de limba statului, de patriotismŭ şi Dumneḍeu mai scie ce şi în realitate se tractézǎ numai de despoiarea cea mai barbară a bietului Românŭ, e vorba numai de a'i lua pânea din gură, pânea ce şi-o agonisesce cu muncă onestă şi curată şi ce e şi elŭ în dreptŭ a-o pretinde dela statŭ.

Mai potŭ susţine cei dela putere, că aicĭ trăimŭ într'unŭ statŭ de dreptŭ şi de cultură, când se petrecŭ aprópe ḍilnicŭ asemenĭ barbarii?

Scrisorĭ de aderinţă adresate generalului Traianŭ Doda.

Ilustrisime domnule Generalŭ! Venindu-ne şi nouĕ la cunoscinţă bărbătesculŭ şi românesculŭ pronunciamentŭ, ce l'ai făcutŭ dietei, Iţĭ trimitemŭ felicitările nóstre, pe lângă deplina recunoscinţă, că ai descoperitŭ Europei deplorabila situaţiă, în carea e adusŭ poporulŭ românŭ, şi ai arĕtatŭ, prin ce mĕsurĭ drastice l'au scosŭ din legislaţiunea ţĕrii. Te asigurămŭ, că-Ţĭ suntemŭ aderenţĭ întru tóte.

Vranĭ, în 23 Octomvre 1887.

Iosifŭ Tămăşelŭ, parochŭ în Vranĭ; Pavelŭ Roşu, parochŭ; Ioanŭ Miclea, comerciantŭ; Ioanŭ Chreţu, Păunŭ Atnagea, Mateiu Munteanu, Nicolae Miterŭ, Toma Boraciu, Toma Irimie, Nistorŭ Munteanu, Toma Munteanu, Pavelŭ Miterŭ, Ioanŭ Munteanu, Martin Balmezŭ, Martinŭ Chreţu, Pavelŭ Petrişorŭ, Damaschin —, Martinŭ Atnagea, Toma Surlaşŭ, tutorŭ.

Ilustrisime domnule Generalŭ Traianŭ Doda deputatŭ dietalŭ! Subscrişilorŭ venindu-ne la cunoscinţă epochala declaraţiune a Ilustrităţii Tale din 10 Octomvre 1887 prin care v'aţĭ declaratŭ înaintea dietei că: „nicĭ la lucrările ei nu participaţĭ nicĭ dela mandatŭ nu renunţaţĭ,“ ca alegĕtorĭ ai cercului electoralŭ Caransebeşiu ne declarămŭ: că pasulŭ făcutŭ prin literile Ilustrităţii Tale, din partea nóstră este deplinŭ aprobatŭ şi consimţimŭ întru tóte cu Ilustritatea Ta.

Te asigurămŭ, Ilustrissime, că corupţiunea şi amăgirea nicĭ când nu va întra în inimile grănicerilorŭ şi Almăjenilorŭ Tĕi, alŭ căror ostaşŭ şi conducĕtorŭ ai fostŭ şi vei rĕmâné Ilustritatea Ta.

Décă de 100 de orĭ s'ar rêndui alegere în cerculŭ Caransebeşului, noi totŭ de atâtea orĭ vomŭ rĕmâné pe lângă persóna Ilustrităţii Tale; ér la casŭ că vei fi eschisŭ din candidare, la sfatulŭ Ilustrităţii Tale, vomŭ alege totdéuna astfelŭ de bărbatŭ, care va lupta în contra corupţiunii şi va arĕta, că pentru cerculŭ Caransebeşiului nu există mijlocŭ de corupţiune.

Sĕ trăescĭ la mulţĭ anĭ mântuitorule şi conducĕtorule, alesule alŭ nostru deputatŭ dietalŭ.

Borlovenii-vechĭ, 24 Octomvre v. 1887.

Alegĕtorii comunei Borlovenii-vechĭ: Iosifŭ Boldea, preotŭ; Iancu Boloacă, Gavrilă Ciolanŭ, Meina Boldea, Pavelŭ Enea, Iancu Roscobanŭ, George Moţoiu, Antonie Samela, Petru Molinŭ, Micşa Drăgilă, Mihaiu Cernescu, Popoviciu, Constantinŭ Jianu, Pavelŭ Boldea, Simeonŭ Boldea, Ilie Borchescu, vice-jude Ioanŭ Serafianŭ, jude com. George Babeu, Iosifŭ Ţininev, Ilie Moica, Cusma Imbrescu, Alimpie Zamela, Pavelŭ Banoşŭ, Ioanŭ Bojinescu, Petru Babeu, Martinŭ Imbrescu, Climentŭ Careba, Maximŭ Lupşescu, Climentie Moica, neguţătorŭ; Ilie Babeu, Ioanŭ Bozoacă, Ioanŭ Lupşescu, Dionisie Ciolanŭ, Ioanŭ Imbrescu, Enea Mihailŭ, Ioanŭ Jurchescu, Vasilie Piştolŭ, Pavelŭ Piştolŭ, Alexiu Imbrescu, Ilie Piştolŭ, Pavelŭ Ciolanŭ, Pavelŭ Jurchescu, Nana Zamela, Zaharie Moica, Constantinŭ Gorju, Ilie Lupşescu, Pavelŭ Boldea, învĕţătorŭ; Lazarŭ Rusmirŭ, Irimie Gerjoba, Avramŭ Imbrescu, Mihailŭ Mengiu.

Din Delegaţiunî.

In comisiunea pentru armată a *delegaţiunei ungare*, raportorulŭ *Rakovszky* a presentatŭ la 7 Noemvre n. o petiţiune a reuniunei industriale din Budapesta şi alta a reuniunei comerciale şi industriale din Braşovŭ, ca sĕ se dea şi industriaşilorŭ din Ungaria şi din Ardélŭ furnisărî pentru armată.

Din raportulŭ pentru dislocarea armatei resultă că actualminte se află în provinciile ocupate 43 bataliόne.

In şedinţa dela 8 Noemvre, acelaşŭ raportorŭ şi ministrulŭ *Tisza* cerŭ lămurirî ministrului de rĕsboiu în privinţa transformării puscei Mannlicher din calibru 11 în calibru 8mm.

Ministrulŭ de rĕsboiu *Bylandt-Rheidt* spune că în anulŭ trecutŭ a trebuitŭ sĕ adopte repede puşca de 11 mm. calibru din causa situaţiunei politice ameninţătόre. Adĭ putêndu-se transforma puşca în calibru 8mm., s'a şi procedatŭ la acéstă transformare, fiindŭ mai bună şi diferinţa de plată fiindŭ fόrte minimă. Cu calibrulŭ micŭ e şi iuţéla mai mare, şi bătaia puscii mai departe, şi cartuşele mai uşόre, aşa că soldatulŭ în locŭ de 80, pόrtă 108, şi în carĕle de muniţiune încapŭ mai multe

In comisiunea bugetară a *delegaţiunei austriace* raportorulŭ contele Thun întrebă la 8 Noemvre pe ministrulŭ de esterne, décă e orî nu în posiţiune, a da esplicărî asupra *constelaţiunei politice actuale*.

Ministrulŭ de esterne contele *Kalnoky* ḑice că tόte puterile dorescŭ sĕ se resolve cestiunea bulgară pe cale pacînică, tόte cabinetele chiar şi celŭ rusescŭ se unescŭ în punctulŭ, că cestiunea bulgară nu va da pricină la unŭ rĕsboiu europénŭ. Situaţiunea Europei sufere cu tόte astea greu sub simţĕmêntulŭ generalŭ de nesiguranţă şi noi o simţimŭ acéstă în prima liniă prin jertfele cele marî, ce suntemŭ nevoiţî sĕ le aducemŭ, pentru ca sĕ ţinemŭ puterea armată a monarchiei în deplină pregătire. Pentru întêmpinarea pόte mai cu efectŭ a periculului unui rĕsboiu ne amŭ unitŭ strînsŭ cu acele puterî carî au intenţiunî curatŭ defensive şi pacînice. Acestŭ programŭ, care-lŭ urmărimŭ în comunŭ cu Germania, a făcutŭ propagandă în Europa şi a adusŭ cu sine alăturarea Italiei. Sperŭ că la esecutarea acestui programŭ nu ne va lipsi importantulŭ sprijinŭ alŭ Angliei, ale cărei ţelurî politice şi interese în Orientŭ suntŭ identice cu ale nόstre şi cu ale Italiei. Dér décă în anulŭ trecutŭ delegaţiunile erau prea pesimiste, *de rêndulŭ acesta le avertisezŭ sĕ nu cadă tocmai în contrarulŭ, sĕ nu fiă prea optimiste. Ministrulŭ nu pόte sta bunŭ pentru pace sub orî-ce împrejurărî, căcî acésta atêrnă de factorî necalculabilî*

Demel întrébă despre *raporturile cu Serbia* în urma schimbării cabinetului sêrbescŭ, décă s'au schimbatŭ orî suntŭ totŭ aşa de amicale.

Ministrulŭ *Kalnoky* ḑice că raportulŭ cu Serbia e amicalŭ şi e gata a'i da sfatŭ şi a o ajuta, dér evită a se amesteca în afacerile familiare interne. Acestŭ programŭ îlŭ urmăresce faţă cu tόte statele balcanice. Schimbarea de cabinetŭ a trebuitŭ sĕ se facă, fiindŭ că partida care a fostŭ până acum la putere n'a mai avutŭ maioritatea în ţéră. Nouĕ ne e bine venitŭ orî-ce cabinetŭ, care are încrederea regelui şi nouĕ ne e amicalŭ. Ministrulŭ preşedinte Risticî e politicŭ espertŭ şi prevĕḑĕtorŭ, şi Sêrbŭ patriotŭ, care a înţelesŭ că posiţiunea Serbiei ca regatŭ independentŭ s'a schimbată cu totulŭ. Până acum n'avemŭ motivŭ de a nu ne încrede în d-lŭ Risticî. Raporturile cu cabinetulŭ sĕu suntŭ bune şi amicale, şi nu se observă nicî unŭ semnŭ, că din nou şi în modŭ deosebitŭ ar pĕtrunde din Serbia pe teritoriele nόstre, ce se hotărnicescŭ cu ea, vr'o influenţă duşmană. Ministrulŭ speră că vorŭ esista şi pe viitorŭ raporturî amicale cu Serbia.

Raportorulŭ *Thun* cere lămurirî asupra *tractărilorŭ comerciale şi vamale* cu *Germania*, cu *Italia* şi cu *România*.

Ministrulŭ *Kalnoky* ḑice că raporturile comerciale cu *Germania* dau puţină speranţă. Se va prelungi tractatulŭ actualŭ de se va putea şi întru câtŭ se va puté, căcî totŭ e mai bine decâtŭ o stare fără tractatŭ. Opiniunea publică în Germania e pentru sporirea vămilorŭ şi multe s'au şi sporitŭ, dér şi noi amŭ sporitŭ diferite vămurî. Adĭ nu se potŭ schimba lucrurile.

Cu *Italia* tocmai acum se facŭ tractărî, de aceea nu pόte da lămurirî. Dér amândouĕ părţile dorescŭ încheiarea tractatului. Momentanŭ s'au întreruptŭ tractările, fiindŭ că delegaiii noştri cerŭ nouĕ instrucţiunî asupra unorŭ puncte.

Cu *Rumânia*, durere, au încetatŭ negoţierile. Noi amŭ făcutŭ însemnate concesiunî României, se înţelege în presupunerea şi cu condiţiunea, ca şi România sĕ ne acorde în schimbŭ concesiunî corĕspunḑĕtόre. Rĕspunsulŭ României însĕ n'a fostŭ de natură a face sĕ se continue tractările. Acésta s'a şi comunicatŭ guvernului românŭ, dér acesta n'a mai rĕspunsŭ.

In privinţa *căilorŭ ferate orientale*, la întrebarea aceluiaşî raportorŭ, ministrulŭ ḑise că căile ferate de joncţiune turcescî, atâtŭ în Rumelia câtŭ şi în direcţiune spre Serbia, anume la linia de joncţiune Nişŭ-Vranja, suntŭ terminate. Pe partea sêrbéscă încă e gata linia până la Vranja, aşa că acéstă liniă se pόte deschide. De asemenea va fi gata în acestŭ anŭ linia sêrbéscă Nişŭ-Ţaribrodŭ. In Bulgaria asemenea linia ce vine din Turcia a ajunsŭ până 'n Sofia, unde a şi întratŭ prima locomotivă. Acum se lucréză la linia bulgară ce duce la Ţaribrodŭ, aşa că la primăvéră va fi deschisă linia europénă ce duce prin Sofia la Constantinopolŭ. Chiar şi linia Belgradŭ-Vranja-Salonicŭ s'ar puté pune în circulaţiune adĭ, décă n'ar sta în cale o disposiţiune a conferinţei de patru, ce la propunerea Turciei, care nutresce neincredere faţă cu Austro-Ungaria din causa fabulei cu inaintarea Austro-Ungariei la Salonicŭ, a pusŭ ca condiţiune ca amêndoue liniile, cea spre Constantinopolŭ şi cea spre Salonicŭ sĕ se pună deodată în circulaţiune, şi aşa deschiderea liniei Nişŭ-Vranja Salonicŭ atêrnă de terminarea căilorŭ ferate bulgare. Serbia a făcutŭ paşî în Constantinopolŭ ca sĕ urgeze deschiderea acestei linii.

Rieger întréba, de ce Austria nu s'a alăturatŭ la hotărîrile conferinţei naţionale în privinţa protegerei proprietăţii literare şi artistice?

Ministrulŭ *Kalnoky* crede că causa e împrejurarea, că legislaţiunea indigenă în privinţa acestei cestiunî încă nu e deplinŭ încheiată în ambele jumătăţî ale monarchiei şi decî nu s'a putută interveni în afară în acéstă cestiune *S pare aşadér, că puterile care mergŭ numai cu unŭ piciorŭ, fugŭ mai iute decâtŭ noi carî avemŭ douĕ piciόre.*

Mattusch întrébă cum stă afacerea cu regularea *Porţilorŭ de ferŭ?*

Ministruŭ *Kolnoky* rĕspunde, că a stăruitŭ pe lângă guvernulŭ ungurescŭ sĕ urgeze lucrările. Lucrările pregătitόre suntŭ terminate şi speră că în primăvéra viitόre vorŭ puté de faptŭ începe lucrările de regulare.

Ministrulŭ mai spune în desbaterea specială, că va da atenţiune şi îmbunătăţirei lefurilorŭ misiunilorŭ şi oficielorŭ consulare, care fără îndoială au sĕ protegeze comerciulŭ, dér ca problemă principală au sĕ protegeze pe supuşii monarchiei.

SCIRILE ḐILEI.

Scimŭ că tόte încercările *„Kulturegylet"-iştilorŭ din Cluşiu* de a se face ca şi *„Kulturegylet" ulŭ Sĕcuilorŭ* sĕ se unéscă cu ei au rĕmasŭ zădarnice, ba încă au fostŭ respinşî din partea Sĕcuilorŭ aşa cum nu l'-a plăcutŭ. Acésta nu pόte s'o uite „Ellenzék", căruia îi lasă gura apă după cele 30,000 fl. ale »Kulturegylet"-ului sĕcuiescŭ. Ce folosŭ, ḑice elŭ, că a fostŭ esploatată societatea maghiară de 30,000 de florenî capitalŭ şi pe lângă aceea taxele obicînuite de membru, décă »Kulturegylet"-ulŭ sĕcuiescŭ nu pόte arăta altŭ resultatŭ alŭ activităţii sale, decâtŭ tipărirea unui simplu călindarŭ de a 3-a clasă. Călindarulŭ acesta era adecă sĕ conţină raportulŭ activităţii „Kulturegylet"-ului sĕcuiescŭ, dér fiindŭ-că activitatea — după spusa lui „Ellenzek« — se reduce la resultatulŭ unui zero, autorii lui au fostŭ siliţî sĕ-lŭ umple cu date calendaristice. Programa »Kulturegylet«-ului sĕcuiescŭ are de scopŭ desvoltarea culturală şi economică a Sĕcuilorŭ, împedecarea emigrărilorŭ, înaintarea industriei etc. „Ellenzék" însĕ arată cu date din punctŭ în punctŭ, că nicî pe una din aceste direcţiunî reuniunea sĕcuiască n'a lucratŭ nimicŭ. — De s'ar face prafŭ şi fărîme „Kulturegy et«ulŭ", nu pόte împedeca emigrarea Sĕcuilorŭ. Crede όre că Sĕcuiulŭ tráesce cu ellenzékiane şi kolozsvariane?

—x—

Decretulŭ de espulsare a d-lui *Alexandru Ciurcu* s'a revocatŭ de guvernulŭ românŭ, spunŭ ḑiarele din Bucurescî.

—x—

In comitatulŭ *Trei-scaune* au incursŭ în decursulŭ lunei lui Octomvrie 41,225 fl. 83½ cr. în darea directă, şi 3137 fl. 44 cr. în darea militară; adecă cu 501 fl. 70½ cr. în darea directă şi 519 fl. 44 cr. în darea militară mai puţinŭ ca în Octomvre anulŭ trecutŭ. Acésta nu însémnă că starea materială a poporului progreséză.

—x—

La 8 Noemvre au sositŭ în *Oradea-mare* 64 de copii slovacî orfanî, însoţiţî de preşedintele scaunului orfanalŭ alŭ comitatului Trencinŭ şi de o supraveghiătόre. Copii au fostŭ parte aloptaţî de proprietarî şi alţî locuitori ai comitatului Oradea-mare, parte luaţî în îngrijire sub ast-felŭ de condiţiunî, care „asigură deplinŭ" crescerea acestorŭ copii în „spiritŭ maghiarŭ". — Ce facŭ bărbaţii de inimă ai Slovacilorŭ?

—x—

In *Martfalenii* din Sĕcuime unŭ incendiu a pricinuitŭ o pagubă de 10,000 fl. Din aceştia numai a treia parte erau asiguraţî.

—x—

In *Tĕrgu-Mureşului* s'a descoperitŭ o înşelătoriă ce o practica de mai multŭ timpŭ în manipularea cu timbrele cancelistulŭ dela magistratŭ Iosef Vegh. Anume s'au descoperitŭ pe acte 600 de timbre ce deja fuseseră folosite. Vegh e suspendatŭ din postŭ. Copiii sĕi au oferitŭ 1000 fl. ca despăgubire. Afacerea se află în mâna judelui de instrucţiune Akusiu Szőts.

—x—

O societate de 30—35 membri maghiarî a sositŭ

(6.) FOILETONŬ.

LOGOFĔTULŬ MATEIŬ

NOVELĂ.

Sub salcâmiî, ce erau înaintea caselorŭ boerescî, era întinsă o masă mare, şi par'că aşa'i sta de bine mesei cum era la umbră, încâtŭ chiar sătulŭ sĕ fi fostŭ, nu te-ai fi pututŭ răbda sĕ nu te aşeḑî pe unŭ scaunŭ lângă coconulŭ Nae séu lângă cocóna Eleftera.

In fruntea mesei şedea coconulŭ Nae, desbrăcatŭ de haina de pe désupra şi se uita ca unŭ presidentŭ la toţî cei de faţă, se uita însĕ cu deosebire la sticlele de vinŭ, ce se aflau alăturea într'unŭ vasŭ cu ghiaţă, şi cum se uita, simţea par'că rĕcéla, ce avea sĕ'lŭ cuprindă când va încerca vr'unŭ paharŭ.

Aşa-i véra când e caldŭ, e destulŭ sĕ ai lângă tine puţină udătură pusă la ghiaţă, ca sĕ te simţî mai îndemânaticŭ.

In frunte şedea coconulŭ Nae, ér alăturea lângă elŭ şedea cocóna Eleftera, îmbrăcată într'o haină largă de pânză subţire, croită par'că anume pentru căldurile Bărăganului.

Cocóna Eleftera nu era ocupată cu masa, ci mai multŭ cu copii şi cu copilele sale, carî peste scurtŭ timpŭ aveau sĕ plece la învĕţătură la oraşŭ.

După prânḑŭ cocóna Eleftera merse în casă cu copilaşii sĕi, ér coconulŭ Nae rĕmase în curte la masă, cu turcésca lângă elŭ şi cu ţigareta în mână. Sorbea câte odată din cafeaua sa cu caimacŭ şi slobozea nisce fumurî, carî se urcau vêrtejŭ-vêrtejŭ pe dinaintea caselorŭ boerescî. Se uita lungŭ după fumŭ, dér de cugetatŭ nu se cugeta la nimicŭ, deórece nu'i era cu putinţă sĕ se concentreze asupra unui singurŭ lucru. Felŭ de felŭ de ideî năpădeau în capulŭ sĕu, tóte însă cu aceeaşî tăriă, aşa încâtŭ se întunecau una pe alta.

Pe când sta astfelŭ coconulŭ Nae, iată că se ivesce la curte scutarulŭ Dumitru, unŭ mocanŭ cu chică, rasŭ pe la urechî, slugă credinciósă a boerului; din moşî în strămoşî toţî ai lui nenea Dumitru se încălḑiseră pe lângă familia coconului Nae.

Venea de multe orî fără nicî o trébă la curte, venea numai aşa sĕ stea de vorbă cu boerulŭ, dér astădĭ venise cu trébă.

Peste puţinŭ timpŭ avea sĕ mérgă la munte, sĕ ducă cele de lipsă ciobanilorŭ, sĕ ia socotéla oilorŭ şi apoi sĕ le plece la câmpŭ la moşiă, căcî peste érnă aci îşî erna coconulŭ Nae oile.

Pe când boerulŭ şi cu scutarulŭ sĕu erau cufundaţî în vorbire, Maruţa vine sĕ stringă de pe masă.

Scutarulŭ nicîodată n'a vĕḑut'o aşa de bine, şi'i era nĕcazŭ unde era ea aşa de arătósă.

Nu pentru altceva îi era nĕcazŭ, dér numai din pricină că elŭ auḑise de dragostea logofĕtului Mateiŭ şi par'că desnădăjduise de cugetulŭ ce'lŭ avea, căcî scitî cum e omulŭ, décă are fată mare nu se uită cu ochî bunî la alte fete.

Maruţa a strînsŭ de pe masă, s'a uitatŭ la scutarulŭ Dumitru, dér n'a vorbitŭ nimicŭ cu elŭ şi nicî că se cuvenea acésta în faţa boerului.

Scutarulŭ Dumitru, gătându'şî vorba, plecă, ér coconulŭ Nae rĕmase singurŭ în capulŭ mesei şi fuma şi se gândea la oile sale.

Din întêmplare îşî pironî privirea asupra Maruţei, care se afla în curte înaintea căsciórelorŭ din faţa caselorŭ boerescî, călca rufe şi cânta.

„Frumósă fată!" grăi încetŭ caconulŭ Nae şi'şî ridică piciorulŭ dreptŭ de 'lŭ puse pe unŭ scaunŭ de alăturea. „Frumósă fată!" repetă elŭ şi în acéstă clipă îi păre fórte bine că logofĕtului Mateiŭ îi place, şi că póte o va lua de nevastă. „Bun gustŭ are Mateiŭ!" îşî gândì boerulŭ şi pentru momentŭ îşî uitase de tóte câte spusese cocóna Eleftera despre obrăsnicia lui Mateiŭ.

Aşa gândea coconulŭ Nae, când deodată eşì din casă cócóna Eleftera, se duse deadreptulŭ la Maruţa şi o certă şi o certă numai ca pe ea, din pricină că în odaia ei a vĕḑutŭ o muscă sburândŭ.

— Nu ţî-am spusŭ sĕ daî muscele afară? — strigă cocóna şi tremura tótă. — Nu sciu ce-i cu tine, Maruţo..., te-am adusŭ ca pe o fată săracă, te-am ţinutŭ ca pe o fată de ómenî bunî şi scie sfinţii ce-i cu tine!

cu trenulŭ de a séră la *Cluşiu* din *Oradea-mare* cu scopulŭ ca sĕ visiteze teatrulŭ naţionalŭ de acolo — Scăpa va de deficitŭ?

—x—

Unŭ ucazŭ alŭ poliţiei ungurescĭ din *Teresiopolŭ* a opritŭ, cu ocasiunea sĕrbătorii bisericescĭ gregoriane, „ḑiua morţilorŭ«, representarea piesei teatrale nemţescĭ „Der Müller und sein Kind“. In cea mai apropiată adunare generală a representanţei orăşenescĭ se va adresa o interpelare în acéstă afacere.

—x—

In *Pesta* a fostŭ într'o cârciumĭ o straşnică *bătaiă* între *artileriştĭ* şi *honveḑĭ*. Honveḑii cerean mereu sĕ le cânte lăutarii ciardaşŭ, ér artileriştii, cei mai mulţĭ boemĭ, se opuseră d'a se cânta danţurĭ ungurescĭ. Honveḑii fură cumplitŭ bătuţĭ şi fugiră, dér veniră şi cu alţĭ tovarăşĭ înarmaţĭ şi începură din nou bătaia. Antileriştii, deşi mai puţinĭ la numĕrŭ, s'au ţinutŭ bine. Au fostŭ de amêndouĕ părţile rĕniţĭ. O patrulă de o jumĕtate companiă infanteriştĭ a pusŭ capĕtŭ bătăii.

—x—

In comuna *Daia* de lângă *Sibiiu* s'a întêmplatŭ la 28 l. c. o revoltătóre scenă. Unŭ nefericitŭ făptuitorŭ desgropà unŭ cadavru de curêndŭ înmormêntatŭ; îi tăià, nu se scie din ce motivŭ, o urechiă, îi furà căciula, şi fiindŭ-că începuse a se crepa de ḑiuă, făptuitorulŭ nu-şĭ putù continua jăfuirea mai departe şi lăsà lucrulŭ întru atâta. Când însĕ a vrutŭ sĕ vêndă căciula furată la unŭ individŭ din Sibiiu, gendarmii l'au prinsŭ.

—x—

„Naţiunea“ din Bucurescĭ scrie: „*Unŭ mare transportŭ de materialŭ de rĕsboiu* şi altele a sositŭ dela usina Krupp pentru pirotechnia armatei. După câtŭ ni se spune de o persónă în stare de a fi bine informată, ministerulŭ de rĕsboiu a făcutŭ în luna acésta nouĕ comande la Krupp“. Ne mai spunŭ ḑiarele din Bucurescĭ că bugetulŭ pe 1888 alŭ acestui ministerŭ va fi sporitŭ cu 3 milióne lei

—x—

Rĕposatului *Dr Drasch* din Bucurescĭ, care a fostŭ unŭ binefăcĕtorŭ alŭ poporaţiunei sĕrace, i se va ridica prin subscripţiune publică unŭ monumentŭ la mormêntŭ. Pe mormêntulŭ lui s'au depusŭ mulţime de coróne de tóte clasele societăţii. Ţĕrănimea chiar se duce şi depune cununĭ pe mormêntulŭ binefăcĕtorului ei. Dr. Drasch a muritŭ sĕracŭ, 6 lei s'au găsitŭ în casa lui. Primăria Bucurescilorŭ a vrutŭ sĕ-lŭ îngrópe pe cheltuiala ei, dér o-a prevenitŭ unŭ farmacistŭ românŭ, care din recunoscinţă a suportatŭ cheltuelile înmormêntării.

—x—

Marţĭ, 27 Octomvre, au plecatŭ din oraşulŭ *Iaşĭ* spre *America*, prin Hamburg, 40 de Jidovĭ. Mare parte din ei au avutŭ bilete de drumŭ trimise din partea comitetului israelitŭ din New-York. Le urămŭ drumŭ bunŭ şi alţii după ei!

Tinerimea maghiară.

Oficiosulŭ „Nemzet“ din Budapesta scrie următórele cu privire la junimea universitară din capitala Ungariei:

Este ceva fatalŭ în progresulŭ intelectualŭ alŭ junimei nóstre! Spiritulŭ ei s'a infectatŭ cu desĕvêrşire. In locŭ sĕ şédă acasă sĕ citéscă şi sĕ înveţe, studenţii facŭ demonstraţiunĭ ordinare, sbiéră pe strade, spargŭ ferestrile caselorŭ, pretindŭ a face pronunciamente în viéţa nóstră politică. Totŭ ce este mai infectŭ, mai ordinarŭ şi mai scandalosŭ află refugiu sigurŭ în mijloculŭ junimei universitare. Când nu au prilejŭ sĕ facă scandalurĭ pe strade, se încaeră între dênşii. In adunările lorŭ urlă, nu discută. Lumea care trece prin strada universităţii se simte scârbită de murdăriile ce aude din palatulŭ universitarŭ.

Noi invitămŭ pe tinerii nostri sĕ se desbare de asemenea idei infecte, sĕ se pună cu stăruinţă pe carte şi sĕ se lase de scandalurĭ.

Noi nu mai avemŭ nimicŭ de adăogatŭ.

Scirĭ poliţienescĭ. Erĭ séră o calfă de croitorŭ s'a împuşcatŭ cu unŭ pistolŭ cu intenţiunea d'a se sinucide. Greu rănitŭ, dér nu de mórte, fù transportatŭ la spitalŭ. Motivulŭ încercărei de sinucidere nu e cunoscutŭ.

Cucuvéua, care atâta timpŭ a atrasŭ séra pe promenada de josŭ o mare parte din poporaţiunea Braşovului, a fostŭ prinsă erĭ de o calfă de ḑidarŭ în ḑidulŭ din grópa de lemne a oraşului.

Ultime scirĭ.

„Neue freie Presse“ află din Petersburgŭ, că foile ruse consideră vorbirea lui Kalnoky ca punctŭ de plecare alŭ unei nouĕ fase a situaţiunei politice. Rusia trebue sĕ pună directŭ întrebare: *rĕsboiu* orĭ *pace?* pentru ca sĕ amuţéscă *ameninţările.* Pacea se asigură numai prin alipirea Europei de Rusia şi nu întorsŭ,

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BERLIN, 12 Noemvre. — Locurile de plată ale băncii imperiale au fostŭ avisate a nu mai acorda împrumutŭ pe valorile ruse. Hârtiile ruse au căḑutŭ érăşĭ.

CHICAGO. 12 Noemvre. — Patru anarchiştĭ au fostŭ spênḑuraţĭ erĭ la amédĭ. Ordinea n'a fostŭ turburată.

SAN-REMO, 12 Noemvre. — Unŭ consiliu medicalŭ constată umflătura nodului gâtuluĭ ce s'a ivitŭ în ḑilele din urmă şi care se speră că va da érăşĭ îndĕrĕtŭ prin întrebuinţarea mijlócelorŭ potrivite.

DIVERSE.

Cânii sĕlbătăciţĭ din Constantinopole. — Cânĭ sĕlbătăciţĭ se găsescŭ fórte mulţĭ la Constantinopole. Étă ceeace Hacklaender ne spune: »Nicĭ se potŭ închipui stradele Constantinopolului fără cânĭ sĕlbătăciţĭ ce le locuescŭ în bande nenumĕrate. De ordinarŭ, îţĭ facĭ iluzii asupra lucrurilorŭ ce citescĭ, şi realitatea le distruge; aicĭ nicĭ vorbă de aşa ceva. Toţĭ călĕtorii în unanimitate descriu pe aceştĭ cânĭ ca o calamitate, dér în realitate ei au rĕmasŭ mai presusŭ de orĭce descriere. Aceştĭ cânĭ aparţinŭ unei rasse particulare. Ei se asémĕnă multŭ cu cânii mocănescĭ; dér au códa întórsă, perii scurţĭ şi de o colóre galbenă murdară. A-ĭ vedea alergândŭ icĭ şi colea orĭ întinḑêndu-se la sóre, trebue sĕ mărturisescĭ că nicĭ unŭ animalŭ n'rae aerulŭ mai obrasnicŭ; voiu ḑice chiar mai canalie. Tóte stradele, tóte pieţele suntŭ pline de ei. Ei stau în faţa caselorŭ, aşteptândŭ sĕ li se arunce o leacă de mâncare, orĭ suntŭ culcaţĭ în mijloculŭ stradei şi Turcii pentru a nu pĕcătui se întorcŭ din drumŭ pentru a nu-i deranja. Nicĭodată n'am vĕḑutŭ pe unŭ Musulmanŭ respingêndŭ orĭ bătêndŭ unŭ câne, din contră am vĕḑutŭ pe lucrătorĭ dându-le rĕmăşiţele mesei lorŭ. Singurĭ mateloţii şi luntraşii nu-i tratéză cu bunătate, şi de aceea fórte mulţĭ din aceştĭ cânĭ îşĭ găsescŭ mórtea la Cornulŭ de Aurŭ. Suntŭ mai mulţĭ anĭ, continuă Hacklaender, de când Mahmud făcù sĕ se transporte câteva mii de aceştĭ cânĭ pe o stâncă pustiă aprópe de insula Prinţilorŭ; acolo ei se devorară între dênşii. Acésta totuşĭ n'a servitŭ la nimicŭ, atâtŭ e de mare fecunditatea lorŭ. La fiecare pasŭ găsescĭ borte făcute în pămêntŭ, unde locuesce o tênĕră familiă de cânĭ; ei aştéptă acolo momentulŭ când şi ei vorŭ fi marĭ şi vorŭ face şi ei la rêndulŭ lorŭ stradele Constantinopolului neplăcute şi periculóse. Fie-care stradă are cânii ei, şi nenorocirea cânelui care se rătăcesce în domeniulŭ vre-unui vecinŭ. Am vĕḑutŭ adesea cânĭ rupţĭ în bucăţĭ de alţii décă n'au putută scăpa prin fugă. Numai într'o împrejurare, povestesce d-nulŭ Marmier, tóte aceste populade de cânĭ esŭ fără frică din diferitele lorŭ domenii, şi se reunescŭ într'unŭ comunŭ acordŭ. Acésta se întêmplă atuncĭ când suntŭ atraşĭ de vr'unŭ banchetŭ estra-ordinarŭ, când mirósă mórtea vr'unui calŭ. Fericita întêmplare se rĕspândesce cu iuţéla fulgerului printre tóte districtele. Se vĕdŭ atuncĭ strîngêndu-se împrejurulŭ casei ce le făgăduesce bogata masă. Ei se orênduescŭ câte doi, doi pe urma animalului ce este dusŭ la maidanŭ, îlŭ urméză în tăcere, mergêndŭ încetŭ şi cu unŭ felŭ de tristeţă ipocrită, apoi îndată ce cadavrulŭ este părăsitŭ se năpustescŭ asupră-i şi nu-lŭ lasă până ce nu mai au nicĭ óse de rosŭ, când fiecare se reîntórce în cvartirulŭ sĕu. Este unŭ faptŭ positivŭ că între aceştĭ nenumĕraţĭ cânĭ e o clasă deosebită, mai periculósă decâtŭ tóte celelalte, aceea a *Turcilorŭ bĕtrânĭ.* Aceştia parŭ a fi juratŭ o ură eternă Europenilorŭ; ei îi mirósă de departe, îi recunoscŭ în întunerecŭ şi se repedŭ asupra lorŭ cu furia antipatiei musulmane,“

Tóte încercările făcute de împĕraţĭ pentru a se scăpa de acéstă rassă hidoasă au rĕmasŭ până acum fără resultatŭ. Turcii se opunŭ tuturorŭ mĕsurilorŭ ce se iau. De altminterĭ e de observatŭ că aceste animale, oricâtŭ suntŭ de incomode, suntŭ în Constantinopole unŭ rĕu trebuinciosŭ. Ei remediază neprevederei primăriei curăţindŭ stradele de o mare cantitate de materii a cărorŭ putreḑiciune ar rĕspândi în aerŭ miazme aducĕtóre da bóle. („Ţéra nouă.“)

Unŭ actŭ de dreptate. Unŭ procesŭ curiosŭ, ce a duratŭ doi anĭ în Varşovia, a fostŭ resolvatŭ în 1849 de însuşĭ Ţarulŭ Nicolae. Unŭ generalŭ bogatŭ rusŭ s'a logoditŭ cu frumósa fată a unui nobilŭ Polonŭ şi a primitŭ învoirea acestuia pentru cununiă. In biserică venì numai mirele cu unŭ căpitanŭ şi doi locotenenţĭ, primulŭ îmbrăcatŭ ca popă, cei doi ca martorĭ şi astfelŭ generalulŭ fù cununatŭ. După doi anĭ i-se urî generalului de nevastă-sa şi-i ḑise că póte pleca la tată-sĕu. Totodată elŭ îi esplică chipulŭ în care se cununaseră fără popă. La începutŭ ea creḑù că e glumă, dĕr crudulŭ ei bărbatŭ o convinse repede şi o gonì din casă. Tata ei intentà procesŭ, dér perdù la tóte instanţele, căcĭ generalulŭ era putenicŭ. Atuncĭ Polonulŭ se adresà Ţarului şi acesta hotărî: de óre-ce generalulŭ în realitate nu e cununatŭ cu soţia sa, negreşitŭ că n'are valóre căsătoria; dér pentru că a înşelatŭ pe femeă în modŭ aşa mîrşavŭ, generalulŭ îşĭ perde rangulŭ şi nicĭ odată nu va puté ocupa vre-unŭ postŭ. Tótă averea lui va fi a femeii înşelate, ér dênsulŭ nicĭ-odată nu se va mai puté căsători. Căpitanulŭ, care fusese travestitŭ ca popă, va rêmâné popă tótă viéţa lui, ér cei doi locotenenţĭ vorŭ fi paraclisierii lui.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Muresianu.**

De când cu logofĕtulŭ Mateiŭ ţĭ-ai perdutŭ minţile! Sĕ scii că am sĕ te trimitŭ precum te-am adusŭ!

Aceste vorbe le ḑise cocóna Eleftera aşa de înfuriată, încâtŭ tótă se înroşise şi tremura de par'că avea sĕ o ajungă o nenorocire nespusŭ de mare.

Coconulŭ Nae se sperià, alergà la cértă şi încerca sĕ-şĭ linişteéscă nevasta.

— Ţĭ-am spusŭ sĕ mĕ scapĭ de logofĕtulŭ Mateiŭ că'mĭ face nelinişte prin curte, ţĭ-am totŭ spusŭ şi vĕd că tu mĕ vei omorî cu ḑile.

— Nu potŭ, draga mea, — se văiera boerulŭ — îmĭ este mâna dréptă... dér lasă că am sĕ'lŭ înfruntŭ şi sĕ'lŭ dojenescŭ, de mĕ va pomeni. Las' pe mine Eleftero, — ḑise boerulŭ punêndŭ mâna pe inimă, — las' pe mine, — repetà, — numa te linişteésce! — grăì elŭ şi'şĭ conduse nevasta în odae.

A mai statŭ puţinŭ pe acasă, a mai întratŭ de vre-o douĕ orĭ prin odae şi în cele din urmă se puse într'o cabrioletă şi plecà la câmpŭ.

Maruţa îşĭ perdù disposiţia de până acum, îşĭ curmà cântecelulŭ şi călca mai departe cu ferulŭ, mâna îi umbla însĕ mai iute ca mai nainte. Voia par'că sĕ gate repede, sĕ se pótă afla singură şi scăpată de muncă.

Sórele era spre apusŭ şi bătea tocmai acolo unde lucra Maruţa. Ea îşĭ mutà loculŭ întrândŭ în căscióră.

Baba Rada a fostŭ martoră la cérta ce a suferit'o Maruţa, şi era fórte nĕcăjită, aşa încâtŭ nicĭ nu s'a vĕḑutŭ bine în căscióră şi începù vorba.

— Cocóna nóstră par'că-i bolnavă, căcĭ de unŭ timpŭ nu'şĭ mai ia gura de pe tine. Te cértă din lucrurĭ de nimicŭ, ca şi astăḑĭ pentru o muscă. Cine scie décă n'a adus'o dumneaei în haină când a întratŭ în odae. Nu sciu ce-i, dér.... tare bolnanavă trebue să fiă cocóna Eleftera.

„Eu sciu ce este,« îşĭ gândì Maruţa, dér nu spuse aceea ce gândea, ci cu totulŭ altceva.

— Aşa trebue să fiă cocónele cele marĭ, şi aşa suntŭ tóte, şi lor le dă mâna sĕ fiă astfelŭ, căcĭ n'au altceva de lucru şi décă n'ar mai face câteodată şi aşa, cum a făcutŭ astăḑĭ cocóna Eleftera, ḑĕu... le-ar apuca urîtulŭ, şĭ-apoi scii, urîtulŭ este grea bólă, trebue grabnicŭ sĕ-i cauţĭ leaculŭ, căcĭ altfelŭ te prăpădesce, — grăì Maruţa şi când gătà cu vorba, lăsà ferulŭ din mână, se puse pe unŭ scaunŭ şi începù a plânge. Ii era nĕcazŭ că o certase din chiar seninŭ, şi'i era şi mai nĕcazŭ pentru că cu totŭ prilejulŭ îi arunca pe logofĕtul înainte.

Baba Rada vedea starea Maruţei şi'i era milă de i se rupea inima. Avusese şi ea fată, dér i-a muritŭ. I-se părea însĕ că sĕmĕna multŭ cu Maruţa şi de aceea era nedespărţită de ea, şi astfelŭ în dragostea ei începù sĕ o domoléscă cu felŭ de felŭ de vorbe.

— Lasă că'i trece, lasă că va vedea că s'a pripitŭ cu cérta, las'... — vrù sĕ mai ḑică, dér se oprì căcĭ Maruţa la fiăcare vorbă par'că 'şĭ mărea supĕrarea, ceea ce se vedea după plânsulŭ ei.

— De ce plângĭ? — începù érăşĭ vorba şi se apropià de ea.

— Ei leliţă Rado.., eu plângŭ şi cum n'aşŭ plânge când mĕ dóre inima, şi cum nu m'aşŭ tângui când nu mĭ-aşŭ aduce aminte de câte ceva din trecutŭ? — grăì Maruţa şi o înecà plânsulŭ.

— Lasă-le în pace Maruţo, lasă-le în pace, căcĭ tóte se vorŭ îndrepta! — o mângăià baba Rada. — Uite, nicĭ n'ai gătatŭ cu rufele, şĭ-apoi veḑĭ Maruţo, este bine, sĕ'ţĭ facĭ inima veselă, sĕ poţĭ fi veselă, căcĭ supĕrarea n'aduce vr'unŭ bine.

— N'aducă nicĭ unŭ bine, la rĕu sĕ ducă supĕrarea, leliţă Rado! Ce sĕ facŭ décă nu potŭ fi altfelŭ decum sunt. Aşa am crescutŭ, şi greu îmĭ cade ce vĕdŭ în jurulŭ meu, — ḑise Maruţa şi se seulà de pe scaunŭ, îşĭ şterse ochii ca şi cum ar supĕra-o lumina, începù din nou sĕ calce, apucà ferulŭ şi când îlŭ ridicà, băgà de sémă că se arsese haina ce se aflase sub elŭ. Luà haina, se uità la ea, o puse pe scaunŭ şi nu ḑise nimicŭ.

Baba Rada a observatŭ, dér n'a ḑisŭ nicĭ ea nimica, bagsémă aşa a aflatŭ ea cu cale; mai stĕtù puţinŭ, îşĭ luà nópte bună, îi poftì gândurĭ bune dela Dumnḑeu şi plecà.

(Va urma.)

Móra cu vaporŭ de vălţuitŭ (becheluit) a lui Martin Fromm în Braşovŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 10 Noemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	— —	Bonurĭ croato-slavone	104 25
Rentă de hârtiă 5%	99.40	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149 25	Imprumutulŭ cu premiu ung.	123.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97 20	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —	Renta de hârtiă austriacă	87.45
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	113 |	Renta de arg. austr.	82.70
Bonurĭ rurale ungare	104.75	Renta de aurŭ austr.	112 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.55	Losurile din 1860	135.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.—	Acţiunile băncei austro-ungare	889 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—	Act. băncei de creditŭ ung.	285.25
Bonurĭ rurale transilvane	104 25	Act. băncei de creditŭ austr.	279.50
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
		Napoleon-d'orĭ	9.92
		Mărcĭ 100 imp. germ.	61 50
		Londra 10 Livres sterlinge	125 25

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 25 Octomvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	$93\frac{1}{2}$	$94\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36 —
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» „ „ (5%)	$91\frac{3}{4}$	$92\frac{1}{4}$
» » urban (7%)	103—	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	$87\frac{1}{2}$	$88\frac{1}{2}$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
» » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	$14.\frac{1}{4}$	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.03	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 11 Noemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.66	Vênd.	8.69
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9 90	»	9.96
Lire turcescĭ	»	11.21	»	11.27
Imperialĭ	»	10.20	»	10.25
Galbenĭ	»	5 90	»	5.95
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.--
„ » „ 5%	„	98.—	-	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	$111.\frac{1}{2}$
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.